

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 17.07.1968, sp. zn. 10 Tz 28/68, ECLI:CZ:NS:1968:10.TZ.28.1968.1

Číslo: 55/1968

Právní věta:

Ak páchatelka ako vedúca predajne LSD Jednota podvodne nadhodnotila v dodacom liste a na faktúre pre miestny národný výbor tovar, ktorý vo skutočnosti nebol dodaný alebo ktorého skutočná cena bola nižšia, než akú MNV uhradil, dopustila sa iba trestného činu rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. c) tr. zák. a nie tiež pokusu trestného činu poškodzovania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 136 odst. 1 písm. b) tr. zák. aj v prípade, že takto konala iba za tým účelom, aby uhradila manko, ktoré vzniklo po čas jejho vedenia predajne a ktorého pôvod nebol zistený.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 17.07.1968

Spisová značka: 10 Tz 28/68

Číslo rozhodnutí: 55

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Poškození majetku v socialistickém vlastnictví, Rozkrádání majetku v socialistickém řízení

Předpisy: 140/1961 Sb. § 132 odst. 1 písm. c
§ 136 odst. 1 písm. b

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Najvyšší súd zrušil pre porušenie zákona o. i. v ustanovení § 2 odst. 5, 6, § 221 odst. 1 tr. por. rozsudok Okresného súdu v Humennom z 23. januára 1968 sp. zn. 4 T 176/67, ktorým bola obvinená odsúdená pre trestný čin rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. c) tr. zák. spáchaný pri vedení predajne LSD Jednota.

Z odôvodnenia:

Obžalobou okresného prokurátora bola obvinená stíhaná pre trestný čin rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. c) tr. zák. preto, že ako vedúca predajne JLS D s priemyslovým a textilným tovarom uviedla na dodacom liste k faktúre väčšie množstvo školských potrieb a vyššie jednotkové ceny za tieto potreby než v skutočnosti dodala ZDŠ v O. a tak poškodila MNV v O. o čiastku 19 444 Kčs, ktorú si ponechala pre seba.

Rozsudkom Okresného súdu v Humennom z 23. januára 1968 sp. zn. 4 T 176/67 bola obvinená uznaná vinnou trestným činom rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. c) tr. zák., ktorého sa dopustila tým, že na dodací list k faktúre uviedla väčšie množstvo a vyššie jednotkové ceny za školské potreby dodané pre ZDŠ v O. a tak poškodila MNV v tejto obci o čiastku 11 784 Kčs.

Rozsudok sa stal právoplatným v konaní pred súdom prvého stupňa.

Proti tomuto rozsudku podal generálny prokurátor v lehote stanovenej v § 272 tr. por. v neprospech i v prospech obvinenej sťažnosť pre porušenie zákona a navrhol nápravu rozhodnutia.

V sťažnosti pre porušenie zákona sa okresnému súdu vytyka, že sa neriadil zásadami stanovenými v § 2 odst. 5, 6 tr. por., keďže nevykonával všetky dôkazy tak, aby bol zistený skutočný stav veci a nehodnotil správne ani dôkazy, ktoré boli vykonané. Výsledky dokazovania tak nevylučujú pochybnosť, či obvinená spáchala za vinu jej kladený trestný čin. Bolo len preukázané, že obvinená skutočne falšovala údaje na dodacích listoch, pokiaľ svojou inventúrou zistila na predajni manko vo výške asi 12 000 Kčs, ktoré kryla uvedením vyšších čiastok za školské potreby dodané ZDŠ v O. To učinila v prospech predajne, v ktorej bola vedúca. Vykonané dôkazy jej teda podľa sťažnosti pre porušenie zákona z rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve jednoznačne neusvedčujú, ale nasvedčujú tomu, že sa dopustila pokusu trestného činu poškodzovania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 136 odst. 1 písm. b) tr. zák. Pre tento trestný čin však nebola stíhaná. Pokiaľ obvinená nebola uznaná vinnou zažalovaným trestným činom tiež pre skutky spočívajúce v uvedení väčšieho množstva školských potrieb na škodu MNV v O. v čiastke 8360 Kčs, prehliadol okresný súd, že znalecký posudok a svedecké výpovede zamestnancov školy svedčili o tom, že obvinená i v týchto prípadoch vyúčtovala a prijala od MNV v O. väčšie čiastky, než činila hodnota tovaru dodaného do školy, a že sa teda na škodu MNV o uvedenú čiastku obohatila. Úvaha súdu, ktorá viedla k vypusteniu týchto skutkov z obžaloby, že znalkyňa vychádzala len z dokladov predajne, ktoré nemuseli byť správne, je nepresvedčivá. Okresný súd opomenul tu hodnotiť i ostatné dôkazy a nezaoberal sa obzvlášť tou skutočnosťou, že sa pri nasledujúcej inventúre neprejavilo manko na predajni, ačkoľvek MNV bolo účtované viac tovaru, než bolo v skutočnosti dodané. Už táto skutočnosť svedčila o tom, že obvinená takto získané čiastky odčerpala z predajne pre seba. V každom prípade je i tu podozrenie z pokusu trestného činu poškodzovania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 136 odst. 1 písm. b) tr. zák.

Najvyšší súd na podklade tejto sťažnosti pre porušenie zákona preskúmal podľa § 267 odst. 1 tr. por. správnosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku i konanie jemu predchádzajúceho a zhladal, že zákon bol porušený.

Nedostatky v skutkových zisteniach a v právnom posúdení veci nezhladáva však Najvyšší súd v tom, že obvinená bola uznaná vinnou trestným činom rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. c) tr. zák. skutkom popísaným vo výroku napadnutého rozsudku. Obvinená sama doznala, že koncom júna 1966 zistila spoločne s predávačkou B vlastnou inventúrou manko na predajni vo výške asi 12 000 Kčs, že preto v snahe, aby sa na manko neprišlo, nadhodnotila množstvo i jednotkové ceny skutočne dodaných školských potrieb do ZDŠ v O., v dôsledku čoho bolo manko uhradené. Popísala podrobne i spôsob, ako postupovala, aby pri prevzatí dodávky tovaru a podpisu dodacieho listu zamestnancami školy sa na toto nadhodnotenie neprišlo. Hájila sa však tým, že nebola presvedčená o existencii skutočného manka, keďže sama tovar ani peniaze z predajne si neprisvojovala, že z takejto činnosti nepodozrievala ani predávačku B, zaviazanú na predajni 50 hmotnou zodpovednosťou, ani učnice, i keď tieto mali rovnako voľný prístup do pokladne predajne. Žila v predstave, že nakoniec pri odovzdávacej inventúre vyjde na predajni prebytok, ktorý by odpovedal nadhodnoteniu dodávky a konala tak len preto, aby si zachovala pracovný pomer po dobu materskej dovolenej, ktorú mala nastúpiť. Keď potom pri odovzdávacej inventúre sa takýto prebytok

proti jej očakávaniu nezistil, uhradila z vlastných úspor MNV v O. čiastku 9800 Kčs. Táto obhajoba nebola výsledkami dokazovania vyvrátená. Svedectvom piatich svedkov i výsledkami odovzdávacej inventúry na predajni a znaleckým posudkom bolo preukázané, že od poslednej fyzickej inventúry vzniklo na predajni manko, že toto manko bolo v podstate uhradené MNV v O. zaplatením tovaru nedodaného ZDŠ v O. v čiastke 11 784 Kčs, čoho obvinená docielila nadhodnotením dodávky školských potrieb v dodacom liste, ktorý bol podkladom pre vyúčtovanie dodávky. Mohlo sa tak stať len preto, že v ZDŠ v O. nebola vedená presná evidencia tovaru odoberaného z predajne, že obvinená si potvrdenie dodacieho listu vyžiadala od zástupkyne riaditeľa školy, zatiaľ čo skutočne dodaný tovar odovzdala učiteľkám podľa objednávky školy. Využila teda toho, že zástupkyňa riaditeľa tovar za školu nepreberala, takže o jeho nadhodnotení pri potvrdení dodacieho listu nič nevedela. Obvinená ako hmotne zodpovedná vedúca predajne dosiahla tým úhrady schodku na predajni, za ktorý mala hmotnú zodpovednosť spoločne s predávačkou B. Využitím omylu zamestnancov školy obohatila teda seba i iného na škodu majetku v socialistickom vlastníctve. Dopustila sa tak konania, ktoré vykazuje všetky zákonné znaky trestného činu rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. c) tr. zák. Jej obhajoba, že neverila v existenciu manka, je pre posúdenie veci nerozhodná, keďže pre prípad, že manko existuje, zariadila jeho úhradu hore uvedenými machináciami na škodu majetku MNV v O. Nie je preto správna námietka, uvedená v sťažnosti pre porušenie zákona, že rozkrádanie majetku v socialistickom vlastníctve nebolo tu jednoznačne preukázané, i keď výsledkami dokazovania neboli vysvetlené príčiny vzniku manka na predajni. Nebolo ani dôvodu zhladávať v zistenom konaní obvinenej tiež pokus ďalšieho trestného činu poškodzovania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 8 odst. 1 a § 136 odst. 1 tr. zák., keďže zavinenie obvinenej na vzniku manka na predajni nebolo vysvetlené. Z povahy skutku plynie, že obvinená nechcela úmyselne spôsobiť škodu na majetku Jednoty tým, že by sa pokúsila zmariť uplatnenie, vymáhanie alebo uspokojenie pohľadávky z titulu svojej hmotnej zodpovednosti, ale naopak – hoci nezákonným spôsobom – sa snažila túto pohľadávku uhradiť.